

Forlæggningerne er nu under dansk Administration

Kaptajn Læssøe-Pedersen fortæller om hvad der er udrettet og hvad der forestaar.

Telefoner kimer og Folk strømmer ind og ud af Dørene, medens vi sidder i Forlægningsafdelingens Kontor i Klarabergsgatan og taer med Leu- ren, Kaptajn Læssøe-Pedersen.

— Vi har et kolossalt Arbejde bag os og lige saa meget foran os, siger Kaptajnen med sit rolige Smil. — I de sidste 6 Uger har vi arbejdet koncentreret paa Forberedelserne til at overtage Administrationen af de 30 danske Forlæggninger fra 1ste Janua- og med at faa ansat danske Forlægningsledere paa de store og Tillids- mænd paa de smaa Forlæggninger, saa hele det store Forlægningsregnskab, der andrager over $\frac{1}{2}$ Million Krone, om Maanedene, kan komme til at fun- gere fra denne Dato. Lederne i de største Forlæggninger blev ansat al- rede i December og efter at det er ble- vet afgjort hvilke Forlæggninger der skal bestaa, og hvilke mindre velegne- de der skal nedlægges, har vi umiddel- bart før Jul faaet ansat henholdsvis Ledere og Tillidsmænd paa de øvrige Forlæggninger.

— Og nu glider Ledelsen altsaa helt over paa danske Hænder?

— Saa godt som . . . det vil sige, da

Hovedreglen den, at Ønsket kun vil blive imødekommet for saa vidt de paagældende selv er istand til at be- klare Rejsen — denne Regel MAA gen- nemføres for at skabe nogenlunde Sta- bilitet i Forlæggningerne og navnlig for at holde Rejseomkostningerne ne- de. Gennem den meget detaljerede Instruktion som nu er indsendt ane de Danske Forlægningsledere og Tillids- mænd, haaber man at bidrage til en hurtigere Ekspedition efter klare Ret- tingslinjer, da man derved sætter Le- deren og Tillidsmændene i direkte Forbindelse med de Kontorer og In- stitutioner der behandler de paagæl- dende Spørgsmaal.

— Hvordan tror De Julen er gaaet forude?

— Vi har i hvert Fald bestræbt os paa at bidrage efter Evne til en rolig Jul i Forlæggningerne, siger Kaptajnen. Lige før Jul blev der for- delt 18.400 Kr. i Forlæggningerne og til de svenske Hjem for danske Flygt- ninge, som samarbejder med Flygt- ningekontoret. Desuden blev der sendt mange Kongebilleder og Dannebrog- flag ud — og de mange Telegrammer og Breve vi har modtaget i Juledage-

væsentligt taget blandt de danske Til- lidsmænd, som Flygtningene i hver enkelt Forlægning selv havde valgt sig. Vi ønskede ikke at tilsidesætte det Initiativ, der var udvist i de enkelte Forlæggninger fra kvalificerede Flygt- ninges Side, og jeg tror, at vi herved har undgaaet at skabe mulig Gnidning mellem udsendte Ledere og allerede fungerende dygtige Tillidsmænd. Det er et stort Arbejde og et stort Ansvar, der paahviler disse Folk økonomisk overfor Flygtningekontoret og rent moralsk overfor Flygtningene, men vi har gennem Korrespondancer og Te- lefonsamtaler Indtrykket af, at saavel Ansættelserne som Valgene de for- skellige Steder har været heldige.

— Vi spørger tilsidst Hr. Læssøe-Peder- sen:

— Har De noget Nytaarønske?

— Ja, svarer Kaptajnen. Jeg ønsker inderligt, at vi hurtigst muligt faar skaffet Arbejde til saa mange Flygt- ninge som muligt — udenfor Forlæg- ningerne — til Glæde for dem selv og til Aflastning af det meget store Bud- get, som denne Forsorg naturligvis er.

baade den svenske Socialstyrelse og det danske Flygtningekontor har fundet det upraktisk at overlade alle Embedsforretninger til Lederne og Tillidsmændene, er der nu fra svensk Side truffet en fortræffelig og betryggende Ordning hvorved der i hver Forlægning ved Siden af den danske Leder eller Tillidsmand staar et svensk Pladsombud som er den lokale danske Ledelse behjælpelig i alle Forhandlinger med de lokale svenske Myndigheder.

Langt de fleste af Forlæggingerne er Pensionater med hvilke man har akkorderet om Prisen, men enkelte — hvortil hører den strengt ortodokse Forlægning: "Helsjøen" — har egne Husholdninger og her har det yderligere været nødvendigt at ansætte et Husholdningspersonale.

Det er lykkedes gennem den herværende danske Lægeforening at faa besat Stillingerne som fast Læge paa de største eller mere specielle Forlægninger med danske Læger — og i disse Dage er vi igang med at skaffe danske Sygeplejersker til en Række mindre Forlægninger, hvor der ikke findes Læge.

De nødvendige Flytninger overstaaet.

— Da Forlægningskartoteket i December blev oprettet — fortsætter Kaptajnen — var vi her i Afdelingen særlig interesseret i at samle Gamle, Syge, Svagelige, samt Mødre med Børn i særlige Forlægninger og faa anført Ønsker desangaaende paa Kartotekkerne — vi havde under dette Arbejde den glædelige Overraskelse at et langt mindre Antal end ventet ønskede at anvende sig af denne Flytningsmulighed, en Kendsgerning vi haaber at turde udlægge som Udtryk for Tilfredshed ved at blive paa det paagældende Sted. Forlægningsafdelingen ønsker selvfølgelig ikke at flytte om paa Folk, naar de ikke lige frem er til Gene der, hvor de er.

Naar Afdelingen — i de første Dage af Januar — har foretaget Likvideringen af nogle enkelte mindre egnede Forlægninger, er alt, hvad der kan kaldes paatrængende Flytninger overstaaet. Tilbage er saa at søge at imødekomme rent private Ønsker, dikteret af Familiehensyn etc. Her bliver

de, tyder paa at man derude har været glade for dette Initiativ.

Lømmepenge og andre Problemer.

Et af de Spørgsmaal som fra Januar er lagt i heit faste Former, er Udbetalingen af Lømmepenge. Der udbetales nu i hver Forlægning den 1ste, den 15te og den 21de 10 Kr. til enhver ubemidlet Flygtning over 16 Aar. Ved at udlægge Udbetalingerne paa disse Dage sikrer man sig at Flygtninge selv ved Flytning altid faar deres Lømmepenge, i hvilken Forlægning de end befinder sig.

— Og hvad staar der saa tilbage at ordne?

— Det mest brændende Problem vil utvivlsomt blive Spørgsmaalet om at skaffe ekstra Tøj til Flygtningene i Forlægningerne. Vi forstaar godt, at det Tøj der blev udleveret ved Ankomsten, ikke kan holde evigt og at de ubemidlede Flygtninge ikke selv af deres Lømmepenge kan afholde andet end de nødvendige Reparationer af Tøj og Skotøj og lignende, imidlertid har man ikke under nogen Form turdet give de enkelte Ledere Bemyndigelse til at udbetale Penge til Flygtningene til Indkøb af Tøj, men arbejder i Øjeblikket paa at faa en Ordning med Fællesindkøb paa Requisitioner for at forebygge Misbrug fra enkelte uheldige Flygtninges Side.

— Faar De mange Henvendelser fra Forlæggingerne?

— Ja, mange Flygtninge henvender sig til os, og vi er glade for at høre baade deres Ønsker og Forslag, men jeg vil gerne benytte Lejligheden til at bede om, at disse Henvendelser maa blive fremsendt gennem den lokale Leder eller Tillidsmand. Det vil fremme Ekspeditionen, da vi derved undgaar, at vi først maa sende Henvendelsen tilbage til Udtalelse hos vedkommende Leder eller Tillidsmand.

— Hvem er disse Ledere og Tillidsmænd?

— De første 15 Mand, der blev ansat i de største Forlægninger, udsendes fra Flygtningekontoret den 1ste December. Det var særligt kvalificerede Folk, der havde søgt Stillinger indenfor Flygtningekontoret og hvis Kvalifikationer man personligt kendte der. De sidste, ca. 20 Mand, der nu er ansat fra Januar, har man

Om kilden

Forlæggerne er nu under dansk administration

Artikel bragt i tidsskriftet, Danskeren, 13. jan. 1944.

Den 1. januar 1944 kom de danske forlægninger under dansk administration - dog stadig i et tæt samarbejde med de svenske myndigheder. Artiklen er et interview med kaptajn Læssøe-Pedersen, som var leder for forlægningsafdelingens kontor. Læssøe-Pedersen fortæller om udfordringerne ved at drive de danske forlægninger – for eksempel med at skaffe danske læger og sygeplejersker til alle forlægninger og med at skaffe tøj til de mange beboere.

Tidsskriftet, Danskeren, udkom i Sverige og blev læst af de danske flygtninge i eksil. Kilden er gengivet med tilladelse fra Dansk Jødisk Museum.